



Veřejný ochránce práv
OMBUDSMAN

Veřejný ochránce práv

si Vás dovoluje pozvat
na panelovou diskusi a workshop

„Rovnost a zákaz diskriminace v činnosti veřejného ochránce práv“

dne 20. února 2013

v konferenčním sále Otakara Motejla
Kanceláře veřejného ochránce práv
Údolní 39, 602 00 Brno

Dne 1. prosince 2012 uplynuly tři roky od okamžiku, kdy se veřejný ochránce práv stal tzv. antidiskriminačním místem (v angličtině equality body). Ke standardní činnosti parlamentního ombudsmana, který má chránit osoby před nedobrou správou, doplněné v roce 2006 o nelehký úkol chránit osoby omezené na svobodě před špatným zacházením, přibyla nová agenda, která postavila veřejného ochránce práv před mnohé otázky. Zatím co dříve ochránce řešil převážně neshody fyzických a právnických osob s vrchnostenskou správou, na sklonku roku 2009 mu zákon uložil zabývat se i ryze soukromoprávními vztahy.

K zabezpečení práva na rovné zacházení a k ochraně osob před diskriminací ovšem zákonodárce poskytl ochránci jen „měkkí“ právní nástroje. Jsou však tyto nástroje dostatečné k potlačení nerovného zacházení? Je vůbec antidiskriminační zákon v české realitě aplikován? Nebo se naplnily četné výhrady odborníků, že zůstane spíše neživou normou na papíře? A pokud je tomu tak, existuje způsob, jak tuto situaci změnit?

Vzhledem k tomu, že důležitým prokem v oblasti antidiskriminačního práva je osvěta, dialog a sdílení zkušeností, rozhodl jsem se svolat pracovní konferenci, na které by měli promluvit zákonodárci, zástupci správních úřadů, soudci, advokáti, představitelé samosprávy, akademici, nevládní organizace, média, ale i ti, jimž bývá vytýkáno diskriminující chování (zaměstnavatelé, poskytovatelé služeb, bydlení, vzdělání, zdravotní péče a jiní).

Cílem jednání by mělo být pojmenovat institucionální, zákonné a faktické bariéry při uplatňování nároků vyplývajících z antidiskriminačního zákona a navrhnout způsoby řešení jednotlivých problémů (ať již na úrovni legislativní, metodické, institucionální či výzkumné).

RÁMCOVÝ PROGRAM

20. února 2013

8:45 - 9:30 Registrace účastníků

9:30 - 9:40 Úvodní slovo: **Pavel Varvařovský**, veřejný ochránce práv

9:40 - 9:50 **Petr Polák**, vedoucí oddělení rovného zacházení Kanceláře veřejného ochránce práv: „Činnost veřejného ochránce práv na poli rovného zacházení: výsledky, limity a výzvy do budoucna“

9:50 - 11:30 **I. Panelová diskuse:**

Prékážky v boji proti diskriminaci v České republice aneb Antidiskriminační zákon tři roky poté

Moderuje: **Pavel Molek** (*Nejvyšší správní soud*)

V panelové diskusi vystoupí:

David Strupek (*advokát*), **Štěpán Jurajda** (*CERGE-EI*), **Kateřina Šimáčková** (*Nejvyšší správní soud*), **Jan Wintř** (*PrF UK*), **Ivo Pospíšil** (*Ústavní soud*), **Karel Šimka** (*Nejvyšší správní soud*), **Michal Čermák** (*Prf MU*), **Antonín Stanislav** (*MSP ČR*), **Martin Štefko** (*Ústav státu a práva AV ČR*)

11:30 - 11:50 *Přestávka na kávu*

11:50 - 13:30 **II. Panelová diskuse:**

Úloha jednotlivých hráčů na poli rovného zacházení a ochrany před diskriminací

Moderuje: **Lubomír Majerčík** (*Úřad vlády*)

V panelové diskusi vystoupí:

Hana Potměšilová (*Nadační fond pro podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením*), **Vojtěch Bartoš** (*CERGE-EI*), **Tomáš Ervín Dombrovský** (*LMC*), **Pavel Uhl** (*advokát*), **Monika Šimůnková** (*Úřad vlády, vládní zmocněnkyně pro lidská práva*), **Kateřina Valachová**

(Senát Parlamentu ČR), **Marek Szilvasi** (*European Roma Rights Centre*), **Dalibor Jílek** (*Institut mezioborových studií*), **Michaela Šojdrová** (*Česká školní inspekce*)

13:30 – 14:30 *Přestávka na oběd*

14:00 – 14:30 **Tiskový brífink**

14:30 – 16:30 **III. O d p o l e d n í w o r k s h o p y :**

**Workshop č. 1: Diskriminace v přístupu k zaměstnání a povolání
(Malý konferenční sál)**

Moderátoři: **Jana Kvasnicová** (*KVOP*), **Miroslav Dvořák** (*Poradna pro občanství, občanská a lidská práva*)

Mají ženy dostatečné podmínky pro sladění svého osobního a profesního života? Jak se mohou bránit proti případné výpovědi, která je jim dána v okamžiku, kdy se vrací do práce po čerpání mateřské či rodičovské dovolené? A je vůbec možné nalézt práci, pokud má uchazeč o zaměstnání záznam v trestním rejstříku? Lze předsudečnému jednání ze strany zaměstnavatelů zabránit? A může k tomu sloužit právě antidiskriminační legislativa? Jak byste řešili reálné případy, s nimiž se setkávají veřejný ochránce práv a nevládní organizace?

**Workshop č. 2: Nerovné zacházení v přístupu ke zboží, službám a bydlení
(Tiskové středisko)**

Moderátoři: **Zuzana Ondrůjová** (*KVOP*), **Jiří Šamánek** (*KVOP*)

Sobota ve wellness centru, boj o vyhrazené parkovací místo a cesta z ghetta. Tři simulované případy vycházející ze skutečných podnětů doručených ochránci se snaží pojmenovat úskali při posuzování nerovného zacházení (především s ohledem na legitimní cíl a přiměřenost zvolených prostředků regulace). Zkuste být na chvíli právními zástupci diskriminovaných osob či představiteli samosprávy, která má za úkol nediskriminovat a nepoužívat při poskytování služeb (včetně bydlení) podezřelá kritéria.

**Workshop č. 3: Rovné šance ve vzdělání
(Konferenční sál Otakara Motejla)**

Moderátorky: **Lucie Obrovská** (*KVOP*), **Klára Šimáčková** **Laurenčíková** (*Česká odborná společnost pro inkluzivní vzdělávání*)

Segregace ve školství na základě etnického původu a (ne)rovné zacházení s žáky se speciálními vzdělávacími potřebami – témata pro účastníky třetího workshopu. Je možné

naplnit v současném českém školství myšlenku inkluze? Má každá škola povinnost přijmout žáka se speciálními vzdělávacími potřebami? Je přípustné, aby rodiče přispívali svými vlastními finančními prostředky na asistenta pedagoga? Lze toto podpůrné a vyrovnávací opatření kofinancovat z příspěvku na osobního asistenta? A přípouští antidiskriminační legislativa segregované školství pro romské a neromské žáky? Pokud nikoliv, co byste učinili pro zabránění takové segregace?

Workshop č. 4: Pozitivní opatření a kvóty (Oválná pracovna)

Moderátorky: **Olga Rosenkranzová** (KVOP), **Pavla Boučková** (Poradna pro občanství, občanská a lidská práva, Advokátní kancelář Rychetský Hlaváček Krampera a partneři)

Představte si, že Evropská Unie schválila tolik kritizovanou směrnici o zlepšení genderové vyváženosti mezi členy dozorčí rady společností kotovaných na burzách a o souvisejících opatřeních. Jak byste v praxi reagovali, pokud byste byli v managementu takové společnosti? Jak by vypadalo výběrové řízení na člena/členku dozorčí rady akciové společnosti kotované na burze? Měl by neúspěšný uchazeč či uchazečka šanci na úspěch v případném soudním řízení?

Jsou středoškolští neromští studenti diskriminováni vůči těm romským, když se nemohou přihlásit do dotačního programu „Podpora sociálně znevýhodněných romských žáků středních škol a studentů vyšších odborných škol“? Kde končí přípustná afirmativní akce a začíná nepřípustná diskriminace? Jakému testu byste podrobili zmíněný dotační program MŠMT jako *equality body*?

Workshop č. 5: Práva sexuálních menšin (učebna č. 055 - suterén)

Moderátoři: **Martina Štěpánková** (Poradna pro občanství, občanská a lidská práva), **Petr Polák** (KVOP)

Možnost registrovaného partnera osvojit dítě druhého partnera, nerovné podmínky při změně pohlaví aneb holandský případ „MtF“ v českých podmínkách, nejednotný pohled práva sociálního zabezpečení a finančního práva na soužití osob stejného pohlaví. To jsou tři témata pro účastníky workshopu o právech LGBT. Tři případy, které se řeší v Česku i zahraničí. Měl by veřejný ochránce práv doporučit vládě či Parlamentu ČR změnu právní úpravy?

16:30 – 16:50 *Přestávka na kávu*

16:50 – 17:15 **IV. Výstupy z jednotlivých workshopů, shrnutí, diskuse, ukončení**